

Մ Ա Յ Ր Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ք Ո Ւ Մ

ՀԱՄԱՌՈՏ ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՑ

ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱՐԱՆՈՎ.— Մշակութային կապերի, գիտական փորձի փոխանակման, հասարակական գործիչների անձամբ տված այցելություններով օրեցօր ավելի ամրապնդվում է բարեկամությունը ժողովուրդների միջև։ Երևանի Պետական համալսարանն ընդարձակում է իր կապերը արտասահմանյան քույր հիմնարկների հետ փոխայցելություններով։

Փոխհարաբերությունները առանձնապես մտերմական են Չեխոսլովակյան Ռեսպուբլիկայի մայրաքաղաք Պրագայի համալսարանի հետ։

Պրագայի համալսարանը ունի հայագիտական ամբիոն, որի վարիչը՝ պրոֆեսոր Նեյիշկան, անցյալ տարի հյուր էր Երևանում։ Չեխ երիտասարդ ուսանողներ նրա ղեկավարությամբ ուսումնասիրում են մեր հնագրայան լեզուն, կատարում թարգմանություններ հայ մեծանուն հեղինակներից։ Նրանք Հայաստանի Պետական համալսարանին գրած իրենց նամակներում հիացմունքով են խոսում մեր բազմադարյան մշակույթի և պատմության մասին։ Հայաստանի Պետական համալսարանը, ի պատասխան այդ հետաքրքրության, Պրագա է ուղարկում նրանց հետաքրքրող բազմաթիվ գիտական հրատարակություններ։

Վերջերս Երևանում հյուր էր եկել ընդհանուր լեզվաբանության դոկտ. Պրագայի համալսարանի դասախոս պրոֆեսոր Վլադիսլավ Սկալիչկան։ Նա միջազգային համրավի տեր գիտնական է և հեղինակ բազմաթիվ հայտնի լեզվագիտական աշխատությունների։ Նա համալսարանի հայկական բանասիրական ֆակուլտետի 4-րդ և 5-րդ կուրսերի ուսանողության համար կարգաց երկու շահեկան դասախոսություն՝ «Լեզուների տիպոլոգիան» թեմայով։

ԿՈՄՄՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 90-ԱՄՅԱԿԻՆ ՆՎԻԻՎԱՄ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻՄ.— Կոմիտասի անունը Սովետական Հայաստանում ամենից շատ սիրված անուններից մեկն է։ Այդ անունով է կոչվում մայրաքաղաքի լավագույն զբոսայգիներից մեկը, որտեղ կա անմահ Կոմիտասի դամբարանը, նրա անունով է կոչվում Երևանի զեղեցկագույն փողոցներից մեկը, երաժշտական դպրոցը, կվարտետը և այլն։

Երևանում, Հայֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում, մայրաքաղաքի հասարակայնությունը հանդիսավորապես նշեց Կոմիտաս վարդապետի ծննդյան 90-ամյակը։ Ջերմ ու սրտառուլ զեկուցումով հանդես եկավ Յ. Բրուսյանը։ Զեկուցումից հետո կատարվեցին Կոմիտասի ստեղծագործությունների լավագույն նմուշներից։ Հարգանքի նման մի երեկո էլ կազմակերպվել էր Մայր Աթոռում, որտեղ հանդես եկավ Պետական երգեցիկ խումբը՝ Ն. Սնգրյանի ղեկավարությամբ։ Հանդիսականներին զեկուցեց Յ. Բրուսյանը՝ Կոմիտաս վարդապետի անձի ու գործի մասին։

ՉԻԿ ԴԱՄԱՐՅԱՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՄ.— Ռումինիայից հյուրաբար Հայաստան էր ժամանել ծաղրանկարիչ Չիկ Դամարյանը։ Նա հայտնի է որպես քաղաքական ուժեղ ծաղրանկարիչ։ Ի պատիվ վարպետ ծաղրանկարչի, Կերպարվեստագետների միությունը կազմակերպել էր երեկո Արվեստի աշխատողների տանը։ Երեկոն բացեց Կերպարվեստագետների միության նախագահ Ռ. Պարսամյանը։ Այնուհետև նկարիչ Մհեր Արեղյանը ներկայացրեց հյուր արվեստագետի կյանքն ու գործունեությունը։ Պատասխան շնորհակալության խոսքով հանդես եկավ ծաղրանկարիչ Դամարյանը և ասաց, «Մեկ շաբաթվա ընթացքում ես հնարավորություն գտնեցա ծանոթանալու հիանալի Հայաստանին, եղա նրա տեսարժան վայրերում, Մարտիրոս Սարյանի, Աբա Սարգսյանի, Մհեր Արեղյանի, Խաչատուր Եսայանի արվեստանոցներում։ Տեսա, թե ինչպես է ստեղծվում հայ կերպարվեստը, ինչպես է զարգանում. ինքս գրաֆիկ եմ, բայց նրանց աշխատանքները տեսնելուց հետո, եթե մի ամիս մնամ, պիտի նկարիչ դառնամ, որովհետև այդ աշխատանքներում Հայաստանի արեւն է, Հայաստանի սառն օդը, այդտեղ նրա խաղաղ աշխատանքով ու վիթխարի նվաճումներով ապրող մարդիկ են։ Խորապես զգացված եմ այս քնքի ընդունելության համար և հուզված։ Ոչ մի խոսք չի կարող բովանդակել հուզումի վայրկյանները, նա բառեր չեմ գտնում ասելու...»։

ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆՆԵՍ ԵՐԵՎԱՆԻՄ.— Երևանում մի տարի է, ինչ գործում է Արվեստի ինստիտուտի կիրառական արվեստի բաժան-

ողջույնի և գնահատական ջերմ խոսքերը հորեղբայրի անձին ու գործին ուղղված: Նգրափակման ժամանակ նսայանին նվիրվեց Հայկական ՍՍՌ Կուլտուրայի մի-նիստրության պատվոգիրը:

ԱԿՍՆԸ ԲԱԿՈՒՆՑԻ ԾՆՆՆԻՑԱՆ ՎԱԹՍՈՒՆԱՄՅԱԿԸ.— Հոկտեմբերի 24-ին ռեսպուբլիկայի աշխատավորները սիրով ու ջերմությամբ նշեցին սովետահայ արձակի տաղանդավոր հիմնադիրներից մեկի՝ վաղաթառամ բայց անմահ Ակսել Բակունցի ծննդյան 60-ամյակը: Մայրաքաղաքի հասարակայնությունը այդ հիշարժան տարեթիվը նշեց բացառիկ հանդիսավորությամբ ու ջերմությամբ:

Ընտրյալ մի հասարակություն ծալիք ծալք ցրել էր Հայֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճը, ուր բացման խոսքով հանդես եկավ Լ. Ստեփանյանը: Հայաստանի և եղբայրական ռեսպուբլիկաների ներկայացուցիչները զբոստական հուշիկ խոսքեր ասացին անմահ գրողի կյանքի, ստեղծագործության, նրա թողած գրական ժառանգության մասին:

Բակունցի արձակը սովետահայ արձակի լավագույն նմուշներից է: Նա այն վարպետ գրողներից է, որի կապը հարազատ ժողովրդի հետ անխզելի է: Գեղարվեստական խոսքը Բակունցի մոտ հասել է դասական կատարելության: Սովետահայ արձակագիրներից շատերը միշտ էլ ենթարկվել են Բակունցի բարերար ազդեցությանը:

Բակունցը տաղանդավոր կերպով արտացոլել է աշխատավոր մարդու ցավերն ու խնդրությունը, պայքարն ու ըմբոստացումը, հաղթանակն ու նվաճումը, հնի փլուզումը ու նրա ավերակներից հաղթականորեն հառնող նորը: Նրա հերոսները իրավ մարդիկ են, միս ու ոսկոր ունեն, շնչում, տառապում, պայքարում, ստեղծագործում են այնքան բնականորեն, որ կարգալիս կարծում են, որ տեսնում են միջավայրը ու ապրում այնտեղ պատկերվող մարդկանց հետ:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ ԿԵՍԱՆԴՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄԸ ԷՋՄԻԱՇԻՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ.— Էջմիածնում է գերեզմանավորվում հայ նոր բանաստեղծության ռահվիրա Հ. Հով-

հանիսյանի տուն-թանգարանը, որտեղ բանաստեղծը ծնվել է 1864 թվի մայիսի 8-ին ու մինչև 1929 թվականը ապրել, երբ առհավետ լռեց նա և շփշրվեց զգացմունքի և երգի այդ չքնաղ սափորը:

Մեր բարեխնամ կառավարության որոշումով 1946 թվականին բանաստեղծի տունը վերածվել է տուն-թանգարանի: 1951 թվականից մինչև այսօր այդ թանգարանի վարիչն է բանաստեղծի դուստր Նվա Հովհաննիսյանը: Այս տարի հիմնովին վերանորոգվել է տուն-թանգարանը: Հոկտեմբերի 3-ին մեծանուն բանաստեղծի տուն-թանգարանի բակում հավաքվել էին զպրոցականներ, բանվորներ, կոլտնտեսականներ, մտավորականներ և արվեստի զանազան բնագավառների ներկայացուցիչներ, որոնք անհուն սիրով եկել էին մասնակցելու բանաստեղծի կիսանդրու բացմանը:

Կիսանդրու բացման արարողության ներկա էին կառավարական ներկայացուցիչներ, գրողներ Ստ. Զորյանը, Գ. Բորյանը, Ս. Խանզադյանը, Աղբրեջանական ՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստր Ա. Կուրբանովը, բանաստեղծի հարազատները: Հանդիսավոր միտինգը բաց է անում Էջմիածնի քաղաքային Սովետի գործկոմի նախագահ Վ. Զարգարյանը: Այնուհետև, նվազախմբի հնչյունների տակ, դանդաղորեն իջեցվում է կիսանդրին ծածկող քողը:

Նույթ են ունենում Հր. Հովհաննիսյանը, Էջմիածնի Ս. Արծվյանի անվան միջնակարգ դպրոցի ուսուցիչ Հ. Դանդաճյանը և ուրիշներ:

Կիսանդրու հեղինակն է Ղ. Զուբարյանը:

ՆՐԵԿՈՒ ՆՎԻՐՎԱՄ ՌՈՒԲՆՆ ԶԱՐՑԱՆԻՆ.— Վերջերս նշվեց Հայաստանի սիրված և հանրածանոթ գրականագետ և թատերագետ Ռուբեն Զարյանի ծննդյան 60-ամյակը: Հորեղբայրի կյանքին ու գործունեության նվիրված երեկոն բացեց Մարտիրոս Մարյանը, իսկ արվեստագետի մասին զեկուցեց Տ. Հախումյանը՝ վեր հանելով գրականագետ, թատերագետ և ուսումնասիրող Զարյանի կատարած դերը:

Երեկոյի վերջում շնորհակալական ջերմ խոսքով հանդես եկավ հորեղբայրը:

